Література

1. Ажиппо А. Ю. Норма, стандарты и тесты в структуре построения мониторинга физического развития, физической подготовленности и физического состояния / А. Ю. Ажиппо, Т. И. Дорофеева, Я. И. Пугач, Г. П. Артемьева, М. В. Нечитайло, В. А. Друзь // Слобожан. наук.-спорт. вісн. - Харків: ХДАФК, 2015. - № 5. - С. 13-23.
2. Ажиппо А. Ю. Индивидуальные особенности физического развития и наступления биологической зрелости морфофункциональных структур организма / А. Ю. Ажиппо, В. А. Друзь, Т. И. Дорофеева, Я. И. Пугач, Н. В. Бурень, М. В. Нечитайло, Я. В. Жерновникова // Слобожан. наук.-спорт. вісн. - Харків: ХДАФК, 2015. - № 6. - С. 11-19.
3. Галашко М. І. Теорія та методика обраного виду спорту (важка атлетика): [навчальний посібник] М. І. Галашко, О. Б. Півень, В. Ю. Джим, Л. В. Канунова. – Харків: ХДАФК, 2013. – 406 с.
4. Дворкин Л. С. Методика подготовки юного тяжелоатлета: учебное пособие. Краснодар, 2017. 375 с.
5. Матвеев Л. П. Общая теория спорта и её прикладные аспекты / Л. П. Матвеев. – 4-е изд., испр. И доп. – СПб. : Лань, 2005. – 384 с.
6. Моргунов О. Дослідження силової підготовки спортсменів / Жадан А., Демченко В. // Тези доповідей II регіональної науково-практичної конференції «Шляхи вдосконалення навчально-тренувального процесу в силових видах спорту» / за ред. В. Ф. Пилипко - Харків: ХДАФК, 2008. - С. 27-30.
7. Олешко В. Г. Важка атлетика: [навч. посібник для ВУЗів]. / В. Г. Олешко. О. І. Пуцов. – К.: Держкомспорт України, РНМК, Федерація важкої атлетики України, 2004 – 80 с.
8. Олешко В. Г. Підготовка спортсменів у силових видах спорту [навч. посібник для ВУЗів] / В. Г. Олешко. – К.: ДІА, 2011. – 444 с.: іл. – ISBN 978-966-8311-80-2.
9. Півень О. Б. Особливості тренувального процесу важкоатлетів на етапі попередньо-базової підготовки з використанням різних методів швидкісно-силової підготовки / О. Б. Півень, В. Ю. Джим // Единоборства, 2016. - № 12. – С. 76-79. Режим доступу: http://www.sportsscience.org/index.php/combat/article/viewFile/356/373
10. Платонов В. Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Н. Платонов. - Киев: Олимпийская литература, 2014. - 623 с.
11. Платонов В. Н. Подготовка спортсменов разных стран к Олимпийским играм / В. Н. Платонов, Ю. А. Павленко, В. В. Томашевский. - Киев: Бураго, 2012. - 335 с.
12. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: [в 2 кн.] / В. Н. Платонов. - Киев: Олимп, 2015. - 1431 с.
13. Приймак С. І. Проблеми добору тренувальних засобів для формування техніки рухів важкоатлеток на етапі попередньої базової підготовки / С. І. Приймак // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури» / Фізична культура і спорт / Зб. Наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Випуск 6 (62)15. – С. 53-57.
14. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу із змінами, внесеними згідно з Постановами Каб. Мін. Укр.: № 549 від 24.07.2013, № 601 від 19.08.2015, № 248 від 30.03.2016, № 943 від 30.11.2016 : [Електронний ресурс] / Каб. Мін. Укр. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF/print1466434170540846
15. Сердюков Д. Д. Многолетняя система тренировок в тяжелой атлетике // Тенденции развития психологии, педагогики и образования. Москва, 2017. С. 29-31.
16. Слободянюк В. О. Напрямки вдосконалення підготовки важкоатлеток на етапі спеціалізованої базової підготовки / В. О. Слободянюк // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)» Зб. наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - Випуск 13 (40). – С. 182-189.
17. Сулейманов Н. Л. Спортивний отбор тяжелоатлетов в системе многолетней подготовки: научное пособие. Волгоград, 2016. 84 с.
18. Landa B.H. Metodika kompleksnoj ocenki fizicheskogo razvitija i fizicheskoj podgotovlennosti / B.H. Landa. Moskva: Sovetskij sport, 2011. 346 p.
19. Matveev L. P. Teorija i metodika fizicheskoj kultury / L. P. Matveev. Moskva: Fizkultura i sport, 2008. 544 p.
20. Milanović, D. i sur. (2006). Osnove sporta i sportskog treninga. U S. Heimer i R. Čajavec i sur. (ur.), Medicina sporta (str. 45-98). Zagreb: Kineziološki fakultet.
21. Milanović, D. (2010). Teorija i metodika treninga. Zagreb: Kineziološki fakultet.
22. Ozimek M., Stashkevich R. Współczesne aspekty długotrwałego treningu międzynarodowych sportowców klasowych. URL: http://web.ftvs.cuni.cz/eknihy/sborniky/2005-11-24-25/prispevky/textove/I-1-Ozim-Staszk-.htm

Željaskov, C. (2004). Kondicioni trening vrhunskih sportista.

Жерновнікова Я. В.
Харківська державна академія фізичної культури

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті проаналізовано сучасні наукові праці, присвячені проблемі застосування інформаційних технологій в процесі фізичного виховання. Визначено особливості впровадження інноваційних технологій на уроках фізичної культури. Охарактеризовано комп'ютерні програми, які використовують фахівці в галузі фізичного виховання.

Ключові слова: *інформаційні технології, фізичне виховання, фізична культура, школярі, студенти.*

Жерновникова Я. В. Пути внедрения информационных технологий в процесс физического воспитания. *В статье проанализированы современные научные работы, посвященные проблеме применения информационных технологий в процессе физического воспитания. Определены особенности внедрения инновационных технологий на уроках физической культуры. Охарактеризованы компьютерные программы, которые используют специалисты в области физического воспитания.*

Ключевые слова: *информационные технологии, физическое воспитание, физическая культура, школьники, студенты.*

Zhernovnikova Y. Ways of introduction of information technologies in the process of physical education. *The problem of increasing the effectiveness of the educational process through the introduction of new information technologies is relevant at all levels of education. In particular, the process of physical education.*

This is due to the fact that at the present stage there was a need for the transition from traditional forms of training to innovative directions, first of all, for the accumulation of certain knowledge, skills and abilities. This process is connected with the use of modern information and communication technologies, which allows to effectively collect, process and transfer information, make qualitative changes in the content and organizational forms of training.

Computer technologies are used in various aspects, both for diagnostics of health and physical capabilities, and for pedagogical control. Since today young people devote more and more time to working on computers, it is therefore possible to use them with advantage in the educational process of schoolchildren and students. As experts note, this approach will increase the interest and activity of students in the classroom and promote better learning of the teaching material.

For consistent improvement and improvement of the quality of assimilation of new material in physical education classes, it is necessary to highlight the criteria for the necessity and expediency of using computer technologies. The possibility of attracting computer technologies arises when tasks performed by a teacher and a student can be clearly formalized and reproduced with the help of technical means. The expediency of computerization is determined by the degree of achievement of pedagogical, methodological and economic efficiency in comparison with traditional forms of educational work.

To date, scientists have developed a significant number of computer programs, is actively used in the practice of physical education of general education schools and universities. The range of possibilities for the application of computer programs is very wide: for training, development of physical qualities, psychological training, pedagogical control, storage and processing of information.

Key words: *information technologies, physical education, physical culture, schoolchildren, students.*

Постановка проблеми. Проблема підвищення ефективності навчального процесу шляхом впровадження нових інформаційних технологій є актуальною на всіх рівнях освіти. Зокрема в процес фізичного виховання [4; 11].

Попри певні труднощі, які пов'язані з організаційними, матеріально-технічними, науково-методичними аспектами розробки та впровадження сучасних інформаційних технологій у фізкультурну освіту, вони викликають інтерес у спеціалістів з фізичного виховання. Це зумовлено тим, що на сучасному етапі з'явилася потреба переходу від традиційних форм підготовки до інноваційних направлених, у першу чергу, на накопичення певних знань, умінь і навичок. Даний процес пов'язаний з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяє ефективніше здійснювати збір, обробку та передачу інформації, вносити якісні зміни у зміст і організаційні форми навчання [8; 13; 16].

Комп'ютерні технології – виступають у якості засобу спілкування між вчителем та учнем, а управління пізнавальною діяльністю відбувається за допомогою обраної вчителем програми занять.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному суспільстві інформаційні технології стають однією із найбільш складових у вирішенні професійних завдань. Як зазначають вчені В. С. Ашанін, С. С. Пятисоцька, Л. В. Філенко, Д. С. Єлісєєва великого значення набуває впровадження комп'ютерних технологій у процес фізичного виховання. Вони використовуються у різних аспектах, як для діагностики здоров'я та фізичних можливостей, так і для педагогічного контролю [3; 10]. Оскільки сьогодні молодь все більше часу приділяє роботі за комп'ютерами, тому існує можливість використовувати їх із користю у навчально-виховному процесі школярів та студентів. Як зазначають фахівці [5; 13] такий підхід підвищить зацікавленість і активність учнів на заняттях та сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Вивчення педагогічного досвіду та методичної літератури показує, що використання сучасних інформаційних технологій є найважливішим резервом вдосконалення процесу фізичного виховання.

Мета дослідження: вивчити і узагальнити дані з питання використання інформаційних технологій у фізичному вихованні школярів.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, контент-аналіз.

Завдання дослідження:

1. Визначити шляхи впровадження інформаційних технологій в процес фізичного виховання школярів.
2. Проаналізувати особливості існуючих комп'ютерних програм в галузі фізичного виховання та спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для послідовного вдосконалення і підвищення якості засвоєння нового матеріалу під час уроків фізичної культури слід виділити критерії необхідності та доцільність використання комп'ютерних технологій. Можливість залучення комп'ютерних технологій виникає тоді, коли завдання, які виконують вчитель і школяр, можна достатньо чітко формалізувати й відтворити за допомогою технічних засобів. Доцільність комп'ютеризації визначається ступенем досягнення педагогічної, методичної і економічної ефективності в порівнянні з традиційними формами навчальної роботи.

Інформаційні технології, що підпорядковані конкретній меті, дають позитивний результат при спільній роботі вчителів та учнів. В цьому разі вони спрямовані на впровадження нововведень у методи, форми та засоби навчально-

виховної роботи [3].

Інформаційні технології давно використовуються в освітньому процесі сучасної школи. Але, попри це, існуючі розробки у сфері використання комп'ютерних технологій у фізичному вихованні мають, вузьку спрямованість на створення баз даних школярів, моніторинг їх фізичного розвитку та фізичної підготовленості [5; 15].

Аналіз матеріалів літературних джерел дозволяє зробити висновок, що основними напрямами використання комп'ютерних технологій в процесі фізичного виховання загальноосвітньої установи є:

- підвищення ефективності і якості процесу навчання;
- підвищення активності пізнавальної діяльності;
- збереження великого масиву інформації;
- забезпечення легкого доступу до джерел інформації;
- статистичний аналіз даних і графічне зображення цифрового матеріалу;
- створення та редагування методичної і ділової документації;
- навчання і контроль теоретичних знань учнів;
- контроль фізичного розвитку та фізичної підготовленості учнів;
- формування інформаційної культури, умінь здійснювати обробку інформації.

Комп'ютерні технології, як технічний засіб навчання, знаходиться у постійному розвитку. Тому вони повинні бути сумісними із навчальним процесом з погляду управлінських дій. В той же час їх застосування пов'язано із змінами методики викладання і, взагалі на навчальний процес.

На сьогодні вченими розроблено значну кількість комп'ютерних програм, які активно використовується в практиці фізичного виховання загальноосвітніх шкіл та вишах.

Колектив авторів під керівництвом В. С. Ашаніна (Л. В. Філенко, В. В. Пасько, Г. С. Полторацька, О. В. Церковна) [10] розробили комп'ютерну програму «Фізичне виховання». Дана розробка, з одного боку, дозволяє моделювати комплекси фізичних вправ в залежності від індивідуальних особливостей фізичного стану школярів та студентів, а з іншого, призначена для викладачів та вчителів фізичної культури в якості універсальної бази даних.

В. І. Шандригось [9] розробив комп'ютерну програму «Здоров'я дитини» для визначення рівня фізичного стану учнів. Дана програма може допомагати вчителю фізичної культури організовувати навчальну роботу: планування навчального матеріалу, дозування фізичних навантажень, підбір засобів навчання, індивідуальний підхід до учнів, педагогічний контроль.

Комп'ютерна мультимедійна програма «Акватренер», розроблена О. В. Скалієм [10], підвищує якість та швидкість засвоєння учнями навчального матеріалу, виступає засобом стимулювання учнів до занять плаванням, спрощує диференціювання процесу фізичного виховання.

Ю. Ю. Борисова [1] розробила комп'ютерну програму «КІФЗОШ», яка призначена для збереження та обробки інформації про фізичний стан школярів і диференціації учнів на однорідні групи за розвитком фізичних якостей, рівнем соматичного здоров'я і фізичної працездатності. Програма передбачає груповий (шкільний) та індивідуальний (домашній) способи використання. При груповому використанні дозування навантаження проводиться за допомогою формування відділень до яких входять учні з однаковим рівнем фізичного розвитку, фізичної підготовленості або соматичного здоров'я. Індивідуальний спосіб передбачає використання карток з домашнім завданням для кожного учня відповідно до його фізичного стану. Даний розподіл відбувається безпосередньо на уроці фізичної культури.

Комп'ютерна програма «Monitoring» Н. М. Гончарової [2] призначена для моніторингу фізичного стану школярів молодших класів і складається з наступних блоків: діагностичний – оцінка фізичного стану дітей; «Підручник здоров'я» – оцінка теоретичних знань; «Спортивний майданчик» – містить комплекси фізичних вправ для дітей з різним рівнем фізичної підготовленості, які спрямовані на розвиток фізичних якостей; «Щоденник самоконтролю» – до цього блоку входять методики, які можуть використовуватися вчителем фізичної культури для формування мотивації у дітей до самостійних занять фізкультурно-оздоровчої спрямованості. Автори Л. В. Філенко, Г. С. Полторацька, А. С. Садовий [12] розробили комп'ютерну програму для обліку та моніторингу оцінок з фізичної культури учнів 5-11 класів загальноосвітніх шкіл. Дана програма дозволяє спростити роботу вчителя та автоматично виконує математико-статистичний аналіз оцінок з фізичної культури. Комп'ютерна програма "Different", автором якої є І. А. Салук [6], призначена для моніторингу клініко-фізіологічних показників студентів, які мають достатньо виражені кореляційні зв'язки з рівнем аеробного енергопотенціалу індивіда. Програма також дозволяє розподіляти осіб на різні типологічні групи з метою застосування диференційованого підходу до підбору обсягу навантажень у фізичному вихованні студентів.

Висновки. Аналіз спеціальної науково-методичної літератури дозволяє зробити висновок про те, що питання використання інформаційних технологій в фізичному вихованні школярів є актуальною педагогічною проблемою.

Науковці наголошують на необхідності використання інформаційних технологій у процесі навчання рухових вмінь і навичок, діагностування біомеханічних характеристик рухової функції людини, визначення рівня теоретичних знань. Виявлено значну кількість комп'ютерних програм, які мають різну спрямованість та призначені для різних контингентів, зокрема школярів і студентів. Діапазон можливостей застосування комп'ютерних програм дуже широкий: для навчання, розвитку фізичних якостей, психологічного тренінгу, педагогічного контролю, збереження та обробки інформації та ін.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають в розробці системи класифікації існуючих та потенційних комп'ютерних програм в галузі фізичного виховання за різними критеріями.

Література

1. Борисова Ю. Ю. Диференційований підхід у фізичному вихованні школярів на основі використання комп'ютерних технологій : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту :

спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Ю. Ю. Борисова. – Дніпропетровськ, 2009. – 20 с.

2. Гончарова Н. М. Автоматизовані системи контролю фізичного стану дітей молодшого шкільного віку в процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Н. М. Гончарова. – Київ, 2009. – 22 с.

3. Єлісєєва Д. С. Інноваційна технологія зміцнення здоров'я дітей старшого шкільного віку в процесі самостійних занять фізичним вихованням : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Д. С. Єлісєєва. – Дніпро, 2016. – 22с.

4. Жерновнікова Я. В. Використання інформаційних технологій для реалізації диференційованого підходу в процесі фізичного виховання школярів / Я. В. Жерновнікова, Г. С. Полторацька // Сучасні напрями розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та засобів управління: Матеріали четвертої міжнародної науково-технічної конференції. – Полтава: ПНТУ; Банку: ВА ЗС АР; Бєлгород: НДУ «БелДУ»; Кіровоград: КЛА НАУ; Харків: ДП "ХНДІ ТМ", 2014. – С. 31.

5. Кашуба В. О. Використання інформаційних засобів у фізичному вихованні школярів з особливими потребами / В. О. Кашуба, І. П. Карп, Т. М. Ричок // Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту : збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Харків : ХДАФК, 2017. – С. 42 – 45.

6. Салук І. А. Застосування комп'ютерної програми «DIFFERENT» для розподілу студентів на різні типологічні групи в залежності від рівня фізичного здоров'я [електронний ресурс] / І. А. Салук, В. М. Трач // Режим доступу: elartu.tntu.edu.ua.

7. Скалій В. О. Комп'ютерні технології диференціації процесу фізичного виховання школярів (на прикладі навчання плаванням) : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В. О. Скалій. – Львів, 2002. – 28 с.

8. Футорний С. М. Теоретико-методичні основи інноваційних технологій формування здорового способу життя студентів в процесі фізичного виховання : дис. … д-ра наук з фіз. вих. і сп. : 24.00.02 / Футорний Сергій Михайлович. – Київ, 2015. – 43 с.

9. Шандригось В. І. Комп'ютеризація праці вчителя фізичного виховання: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В. І. Шандригось. – Львів, 2002. – 16 с.

10. Ashanin V. Informatization on the physical culture of students using the «Physical education» computer program / [V. Ashanin, L. Filenko, V. Pasko et. al.] // Journal of Physical Education and Sport, 2017. – №17(3). – P. 1970–1976.

11. Filenko L. Teaching and learning informatization at the universities of physical culture / [L. Filenko, V. Ashanin, O. Basenko et. al.] // *Journal of Physical Education and Sport*, 2017. – №17(4). – P. 2454–461.

12. Filenko L. Algorithmic foundations of creation computer program of analysis of physical training of students of 5–11 grades evaluations / L. Filenko, G. Poltoratska, A. Sadovyi // *Slobozhanskyi herald of science and sport*. – Kharkiv, 2014. – №3(41). – P. 38–45.

13. Kozina Zh. L. Influence of information technologies on technical fitness of students in sport-oriented physical education / Zh. L. Kozina, O. M. Ol'khovyj, V. A. Temchenko // Physical education of student, 2016. – №1. – P. 21–27.

14. Matviyiv-Lozynska Y. Use of information technologies in educational extracurricular activities in higher tourist institutions / Y. Matviyiv-Lozynska // Information Technologies and Learning Tools. 2013. – № 2. – P. 28–35.

15. Olkhovy O. M. Model of students' sportoriented physical education with application of information technologies / O. M Olkhovy, Y. M. Petrenko, V. A. Temchenko, A. N. Timchenko // Physical education of students. 2015. – P. 29–37.

16. Tamozhanskaya A. V. Substantiation of time periods of information technologies' application in mini-football trainings of universities' first and second year girl students / A. V. Tamozhanskaya // Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 2016. – № 5. – P. 46–52.

Зюзь В.Н., Балухтина В.В.

ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет»

КОМПЛЕКС «ЗДОРОВЬЕ. ТРУД. ОТЧИЗНА» КАК ФАКТОР УКРЕПЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ И ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ

Важнейшим направлением государственной политики в области физической культуры и спорта, является восстановление системы воспитания как полноценно действующего государственно-общественного института.

Предполагаемый новый комплекса «Здоровье. Труд. Отчизна» (ЗТО), должен охватить всех студентов вуза, и все население страны общим спортивным движением. В статье раскрыта общая характеристика, рассмотрена значимость его в жизни студентов, уделено внимание мотивам и стимулам реализации предлагаемого проекта.

Статья содержит педагогическую модель формирования патриотического воспитания у студентов в процессе занятий физической культурой, дополняя и расширяя общую концепцию физического воспитания молодежи и подготовки их к трудовой деятельности и службе в ВС Украины.

Ключевые слова: *физическая культура, воспитание, занятия, мотивация.*

Комплекс «здоров'я. праця. вітчизна» як фактор зміцнення здоров'я і патріотичного виховання студентів. *Найважливішим напрямком державної політики в галузі фізичної культури і спорту, є відновлення системи виховання як повноцінно чинного державно-громадського інституту.*